

Τι είναι χρεοκοπία κράτους

Β Λυκείου ΓΕ.Λ. Υπάτης

Τι είναι χρεοκοπία κράτους

Τι είναι χρεοκοπία κράτους

Η κρατική χρεοκοπία, ή αλλιώς πτώχευση, ενός κράτους είναι ουσιαστικά η κατάσταση που μπορεί να περιέλθει μια χώρα που αδυνατεί να ανταποκριθεί στις οικονομικές της υποχρεώσεις, εσωτερικές και κυρίως εξωτερικές.

Η κατάσταση αυτή δηλώνεται με επίσημη εξαγγελία της ίδιας της κυβέρνησης, με την οποία και καθιστά διεθνώς γνωστή την αδυναμία της αυτή, όπως π.χ. να πληρώσει τα ληξιπρόθεσμα χρέη της χώρας της (εξ ολοκλήρου, ενός μέρους ή των τόκων τους).

Τι είναι χρεοκοπία κράτους

Η πτώχευση ενός κράτους αποτελεί αντικείμενο και του Διεθνούς Δικαίου λόγω των ειδικών σχέσεων που δημιουργεί με άλλα κράτη.

Η κατάσταση αυτή προκύπτει όταν οι κρατικές δαπάνες, (μισθοί, συντάξεις, ενοίκια, προμήθειες κ.λπ.), είναι πολύ μεγαλύτερες των φορολογικών εσόδων

ενώ ο τυχόν εσωτερικός δανεισμός αδυνατεί να αποδώσει και παράλληλα η προσφυγή σε έκδοση χαρτονομίσματος είναι για διάφορους λόγους αδύνατη.

Τι είναι χρεοκοπία κράτους

Οι κυβερνήσεις σε τέτοιες περιπτώσεις πολύ σπάνια επιλέγουν να μην πληρώσουν τη συνολική αξία του χρέους τους.

Αντιθέτως, αρχίζουν διαπραγματεύσεις με τους κατόχους ομολόγων για να συμφωνήσουν για κάποια καθυστέρηση, ή μερική μείωση των πληρωμών του χρέους τους, που συχνά αποκαλείται "αναδιάρθρωση του χρέους".

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) συχνά βοηθά στις περιπτώσεις αναδιάρθρωσης κρατικού χρέους.

Τι σημαίνει ελεγχόμενη χρεοκοπία και σε τι διαφέρει από την πτώχευση μίας χώρας;

Η ελεγχόμενη χρεοκοπία είναι το αποτέλεσμα της καθυστέρησης, του διακανονισμού καλύτερα της πληρωμής των υποχρεώσεων μίας χώρας, με τη συμφωνία των πιστωτών της.

Η απλή χρεοκοπία είναι η μονομερής στάση πληρωμών – αυτή δηλαδή, η οποία δεν προϋποθέτει τη συμφωνία των πιστωτών.

Ιστορικά παραδείγματα

*Ποιος είδε κράτος λιγοστό σ' όλη τη γη μοναδικό
εκατό να εξοδεύη και ενήντα να μαζεύει*

.....
(Γ. Σουρής)

Η Ελλάδα γεννήθηκε από το δανεισμό και την χρεοκοπία. Αυτοί είναι οι “γονείς” που ανάστησαν και γαλούχησαν το νέο ελληνικό κράτος που παρά τα εκατόν ενενήντα περίπου χρόνια του δεν απογαλακτίστηκε, ούτε ανεξαρτητοποιήθηκε από τη διεθνή κεφαλαιαγορά.

Οι τέσσερις ελληνικές πτωχεύσεις

Το ελληνικό κράτος από το 1830 έχει βρεθεί 4 φορές στην ανάγκη να κηρύξει στάση πληρωμών και πτώχευση. Και όλες οι πτωχεύσεις μέχρι σήμερα συνδέθηκαν άμεσα ή έμμεσα με σημαντικές πολιτικές εξελίξεις, που σημάδεψαν την πολιτική και κοινωνική ζωή.

Η πτώχευση του 1827 και η επιβολή της βασιλείας

Ο Κουντουριώτης ως πρόεδρος του Εκτελεστικού Σώματος προσφεύγει στην Αγγλία, συνάπτοντας δύο δάνεια για τις ανάγκες του Αγώνα.

Οι χρηματοπιστωτικοί οίκοι του Λονδίνου εκχώρησαν το 1824 και 1825 τα περιβόητα «**δάνεια της ανεξαρτησίας**».

Ο απελευθερωτικός αγώνας του 1821 ήταν μια μοναδική ευκαιρία για τις αγγλικές τράπεζες.

Η πτώχευση του 1827 και η επιβολή της βασιλείας

Πέρα από τους επαχθείς όρους με τους οποίους χορηγήθηκαν τα δάνεια στους επαναστατημένους Έλληνες, ένα μόνο μικρό ποσό από τα συνολικά ποσά των δανείων δαπανήθηκε για τις ανάγκες της επανάστασης.

Το μεγαλύτερο σπαταλήθηκε στην προπληρωμή τόκων και προμηθειών, στα χρηματιστήρια της Ευρώπης ή σε παραγγελίες πολεμικού υλικού, που ποτέ δεν έφτασε στην Ελλάδα!

Το πιο επαχθές όμως μέτρο, που προβλέπονταν για την αποπληρωμή των δανείων, ήταν η υποθήκευση των «**εθνικών κτημάτων**», που είχαν εγκαταλειφθεί από τους Τούρκους ιδιοκτήτες τους.

Η πτώχευση του 1827 και η επιβολή της βασιλείας

Η αποδοχή των ληστρικών δανείων ήταν εν μέρει δικαιολογημένη με βάση τις πολεμικές συνθήκες, την διάλυση της οικονομίας και κυρίως την ανάγκη για διεθνή αναγνώριση.

Η αδυναμία καταβολής των τοκοχρεολυσίων θα οδηγήσει στην πρώτη πτώχευση, νωρίτερα και από τη δημιουργία του ελληνικού κράτους.

Η πτώχευση του 1843 και το κίνημα της 3ης Σεπτεμβρίου

Ο ερχομός του Όθωνα, μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια, συνοδεύτηκε από την παροχή δανείου 60 εκ. γαλλικών φράγκων με την εγγύηση των τριών προστάτιδων Δυνάμεων (Γαλλία, Βρετανία, Ρωσία).

Η πτώχευση του 1843 και το κίνημα της 3ης Σεπτεμβρίου

Η χαώδης κατάσταση, που επικρατεί στα οικονομικά του κράτους, επέφερε την επιβολή μεγάλων φόρων και, σχεδόν, όλο το δάνειο απορροφήθηκε από εξοφλήσεις τόκων και κεφαλαίου και έξοδα για το στρατό και τη βαυαρική Διοίκηση. Παράλληλα τα «εθνικά κτήματα» συνέχιζαν να είναι υποθηκευμένα.

Η πτώχευση του 1843 και το κίνημα της 3ης Σεπτεμβρίου

Το 1841 ο Βρετανός πρεσβευτής στην Ελλάδα sir Edmund Lyons δηλώνει:

«Μια πραγματικά ανεξάρτητη Ελλάδα είναι παραλογισμός. Η Ελλάδα μπορεί να γίνει είτε Ρωσική είτε Αγγλική. Και, αφού δεν πρέπει να γίνει ρωσική, είναι ανάγκη να γίνει Αγγλική».

Τα μέτρα εφαρμογής του "μνημονίου " (1843)

- Απόλυση 1/3 των δημοσίων υπαλλήλων.
- Απόλυση των υπαλλήλων του εθνικού τυπογραφείου, των δασικών υπαλλήλων, των δασονόμων καθώς και των μισών πανεπιστημιακών δασκάλων.
- Περικοπές της τάξεως του 20% στους μισθούς του δημοσίου.
- Παύση πληρωμής των συντάξεων.
- Προκαταβολή απόδοσης του φόρου εισοδήματος και της «δεκάτης».
- Αύξηση δασμών και χαρτοσήμου.
- Κατάργηση των κρατικών υγειονομικών υπηρεσιών.
- Κατάργηση όλων των διπλωματικών αποστολών του εξωτερικού.
- Νομιμοποίηση αυθαιρέτων και καταπατημένων γαιών έναντι προστίμου

Η πτώχευση του 1843 και το κίνημα της 3ης Σεπτεμβρίου

Την άνοιξη του 1843 η κυβέρνηση **παίρνει μέτρα λιτότητας**, τα οποία όμως δεν αποδίδουν, ώστε να συγκεντρωθούν έσοδα.

Αρχίζουν διαπραγματεύσεις και μετά από ένα μήνα **υπογράφουν μνημόνιο**, σύμφωνα με το οποίο η Ελλάδα πρέπει να πάρει μέτρα, ώστε μέσα στους επόμενους μήνες να εξοικονομήσει το αστρονομικό ποσό των 3,6 εκατομμυρίων δραχμών για τους δανειστές της.

Η πτώχευση του 1843 και το κίνημα της 3ης Σεπτεμβρίου

Για να είναι μάλιστα σίγουροι ότι το μνημόνιο θα εφαρμοστεί κατά γράμμα, οι πρεσβευτές απαιτούν να παραβρίσκονται στις συνεδριάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.

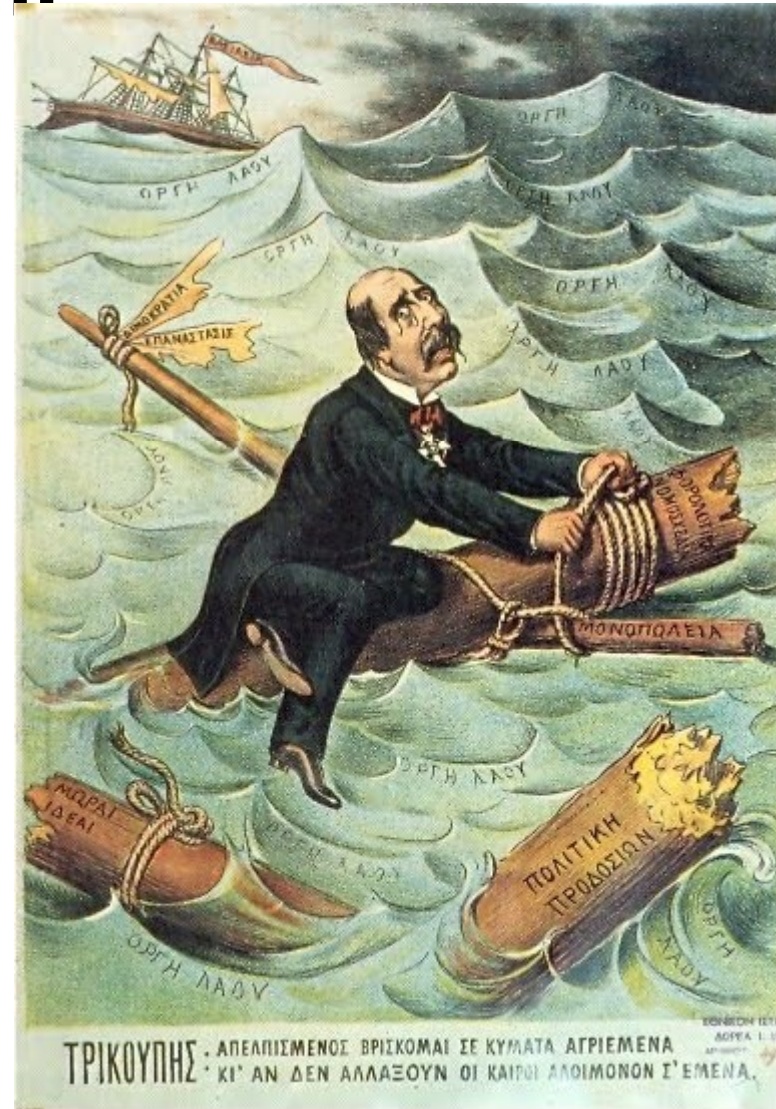
Τι πέτυχαν με όλα αυτά;

Η οικονομική ανάκαμψη δεν ήρθε, η χώρα αδυνατούσε να εκπληρώσει το δημόσιο χρέος της και ο Όθωνας αναγκάστηκε να κηρύξει **επίσημη πτώχευση** εκλιπαρώντας για νέες πιστώσεις.

Ο κόσμος εξαθλιώθηκε για μεγάλο διάστημα, οι ξένοι πήραν μέρος των χρημάτων τους, η χώρα είδε κι έπαθε να συνέλθει, αλλά φαλίρισε ξανά μετά από πενήντα χρόνια, με το “Κύριοι, δυστυχώς επτωχεύσαμεν” του **Χαριλάου Τρικούπη** το 1893.

Το «Δυστυχώς, επτωχεύσαμεν» του 1893 και το κίνημα στο Γουδί

Όταν ο Τρικούπης αναλαμβάνει την πρωθυπουργία το 1881, στην Ελλάδα προσαρτάται η Θεσσαλία και η Άρτα. Το εξωτερικό χρέος μεγαλώνει λόγω και των οικονομικών αποζημιώσεων, που χρειάζεται να καταβληθούν στην Τουρκία για την παραχώρηση των περιοχών αυτών.

Το «Δυστυχώς, επτωχεύσαμεν» του 1893 και το κίνημα στο Γουδί

Το «Δυστυχώς επτωχεύσαμεν» του Τρικούπη στις 10 Δεκεμβρίου 1893 σηματοδοτεί ανάγλυφα τη θλιβερή κατάληξη μιας οικονομικής πολιτικής μεγάλων φιλοδοξιών και αγαθών προθέσεων, που ανάγκασε την Ελλάδα στην αποδοχή το 1898 του **Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου (ΔΟΕ)**, ο οποίος υποχρέωσε τη χώρα σε πολιτική αυστηρότατης λιτότητας ως το 1910 τουλάχιστον, για να καταργηθεί τυπικά μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Το «Δυστυχώς, επτωχεύσαμεν» του 1893 και το κίνημα στο Γουδί

Η πτώχευση του 1893 όμως είχε ως αποτέλεσμα και τη χρεοκοπία του παλιού πολιτικού συστήματος.

Το 1909 συντελείται μια τομή στην πολιτική ιστορία της Ελλάδας. Στις 15 Αυγούστου 1909 εκδηλώθηκε **κίνημα στο Γουδί** από τον Στρατιωτικό Σύνδεσμο, μια μυστική ένωση στρατιωτικών, με αιτήματα μεταρρυθμίσεις στο στρατό, τη διοίκηση, τη δικαιοσύνη, την εκπαίδευση και τη δημοσιονομική πολιτική.

Η πτώχευση του 1932 και η δικτατορία του Μεταξά

Η μεγάλη οικονομική κρίση άρχισε μια «Μαύρη Πέμπτη» (24 Οκτ. 1929) από το Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. Οι τιμές έπεφταν και οι επενδυτές πουλούσαν μετοχές, που κατακυλούσαν ασταμάτητα και ένας αληθινός πανικός δημιουργείται στο χρηματιστήριο.

Η πτώχευση του 1932 και η δικτατορία του Μεταξά

Η χώρα μας χτυπήθηκε με ιδιαίτερη ένταση από τη διεθνή κρίση, αφού οι βασικές της εξαγωγές ήταν προϊόντα πολυτελείας, όπως ο καπνός, η σταφίδα και το ελαιόλαδο.

Τον ίδιο χρόνο συνέβη και μια μεγάλη μείωση του συναλλάγματος των μεταναστών και των εσόδων από τη ναυτιλία, τα βασικά μέσα με τα οποία υπερνικούσε το έλλειμμα ισοζυγίου πληρωμών.

Η πτώχευση του 1932 και η δικτατορία του Μεταξά

Ο Βενιζέλος απέτυχε να συνάψει νέο δάνειο και αποφάσισε να δώσει τη «μάχη της δραχμής», η οποία ήταν συνδεδεμένη με τον «κανόνα του χρυσού» μέσω της αγγλικής λίρας.

Το 1931 όμως η υποτίμηση της στερλίνας και η κατάρρευση των παγκόσμιων αγορών αναγκάζουν την Ελλάδα να εγκαταλείψει τον «κανόνα του χρυσού» και ο Βενιζέλος επιλέγει να συνδέσει τη δραχμή με το δολάριο.

Η μετατρεψιμότητά της γίνεται πλέον μέσω δολαρίου, αλλά η κερδοσκοπία εξακολουθεί, όπως και η **φυγάδευση κεφαλαίων** στο εξωτερικό.

Η πτώχευση του 1932 και η δικτατορία του Μεταξά

Την άνοιξη του 1932 ο Βενιζέλος αναγκάζεται να εγκαταλείψει καθυστερημένα τον «χρυσό κανόνα» και να υποτιμήσει την δραχμή. Την πρωτομαγιά του 1932 ανακοινώνει στη βουλή την **πτώχευση της Ελλάδας** και τη στάση πληρωμών του εξωτερικού χρέους.

Η πτώχευση του 1932 και η δικτατορία του Μεταξά

Από το 1932 μέχρι το 1936 η πολιτική ζωή χαρακτηρίστηκε από την παρουσία βραχύβιων κυβερνήσεων και στρατιωτικών πραξικοπημάτων.

Το πολιτικό σύστημα μπροστά στην αδυναμία του να διαχειριστεί όλα τα προηγούμενα χρόνια τις οικονομικές δυσκολίες είχε χάσει το λαϊκό του έρεισμα.

Η επιστροφή του βασιλιά Γεωργίου το 1935 έδωσε το έναυσμα για την άνοδο στην εξουσία του Ιωάννη Μεταξά, που εγκαθίδρυσε τη δικτατορία **της 4ης Αυγούστου 1936.**

Καταστάσεις που οδηγούν στην χρεοκοπία

Αιτίες

Η κυριότερη αιτία της χρεοκοπίας ενός κράτους είναι αναμφίβολα η υπερχρέωσή του η οποία μπορεί να προέλθει:

1. από την κερδοσκοπική επίθεση εναντίον του εθνικού νομίσματος (κίνδυνος που σε μία χώρα της Ευρωζώνης δεν υφίσταται, λόγω του κοινού νομίσματος €),
2. από την αρνητική οικονομική κατάσταση που διαμορφώνεται στα διεθνή χρηματιστήρια, η οποία μπορεί να επηρεάσει ακόμη και τον «υγιή» δανεισμό της,

Αιτίες

3. ως αποτέλεσμα μίας «σειράς ετών» ελλειμματικών προϋπολογισμών, κατά τη διάρκεια των οποίων το κράτος δαπανούσε περισσότερα από όσα εισέπραττε
4. από το συνδυασμό, από την χρονική «συνύπαρξη» δηλαδή της αρνητικής οικονομικής κατάστασης και της συνεχούς αύξησης του δημοσίου χρέους,
5. τις πολεμικές συρράξεις και τις επαναστατικές αλλαγές πολιτεύματος μιας χώρας.

Αιτίες – Ελλάδα

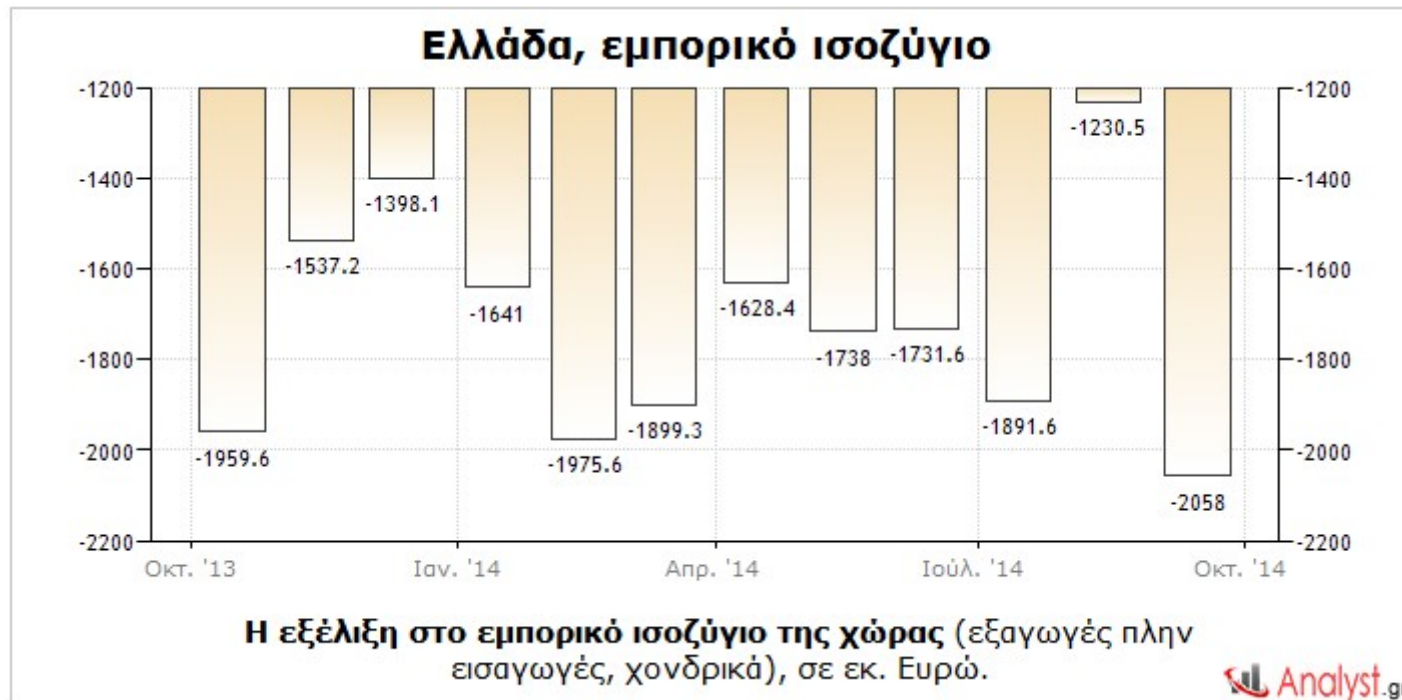
Αιτίες – Ελλάδα

Οι ελληνικές κυβερνήσεις των τριών τελευταίων δεκαετιών και το πολιτικό σύστημα γενικότερα, επειδή:

- α) εξέθρεψαν και αποδέχθηκαν ένα σύστημα πελατειακών σχέσεων στη διακυβέρνηση της χώρας,
- β) δεν έλαβαν μέτρα για την αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας,
- γ) ανέχθηκαν την παραβατικότητα και τη σπατάλη του δημοσίου χρήματος και υπέκρυψαν τα πραγματικά στοιχεία, όταν η βλάβη ήταν ακόμη αναστρέψιμη.

Αιτίες – Ελλάδα

Το ελλειμματικό ισοζύγιο μας (οι εισαγωγές μας είναι κατά πολύ υψηλότερες από τις εξαγωγές, καταναλώνουμε περισσότερα από όσα παράγουμε), το οποίο επιδεινώθηκε μετά την είσοδο μας στην Ευρωζώνη

Αιτίες – Ελλάδα

- Οι τόκοι, σε συνδυασμό με το υψηλό δημόσιο χρέος, το οποίο αυξήθηκε επειδή μπορούσαμε να δανειζόμαστε ευκολότερα, ως κράτος-μέλος της Ευρωζώνης.
- Η αποβιομηχανοποίηση της Ελλάδας.

Αιτίες – Ελλάδα

Μερικές ιστορικές “ιδιαιτερότητες” του Ελληνικού Κράτους:

1. η ανάγκη διατήρησης υψηλών αμυντικών δαπανών,
2. η μη εκσυγχρονισμένη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης,
3. το αυξημένο κόστος δημιουργίας υποδομών για τη χώρα,
4. τα εκτεταμένα σύνορα με μη κοινοτικές χώρες, κατάσταση που οδηγεί σε αυξημένη εισροή προσφύγων.

Αιτίες – Ελλάδα

Η Ευρωπαϊκή Ένωση φέρει μερίδιο της ευθύνης, επειδή:

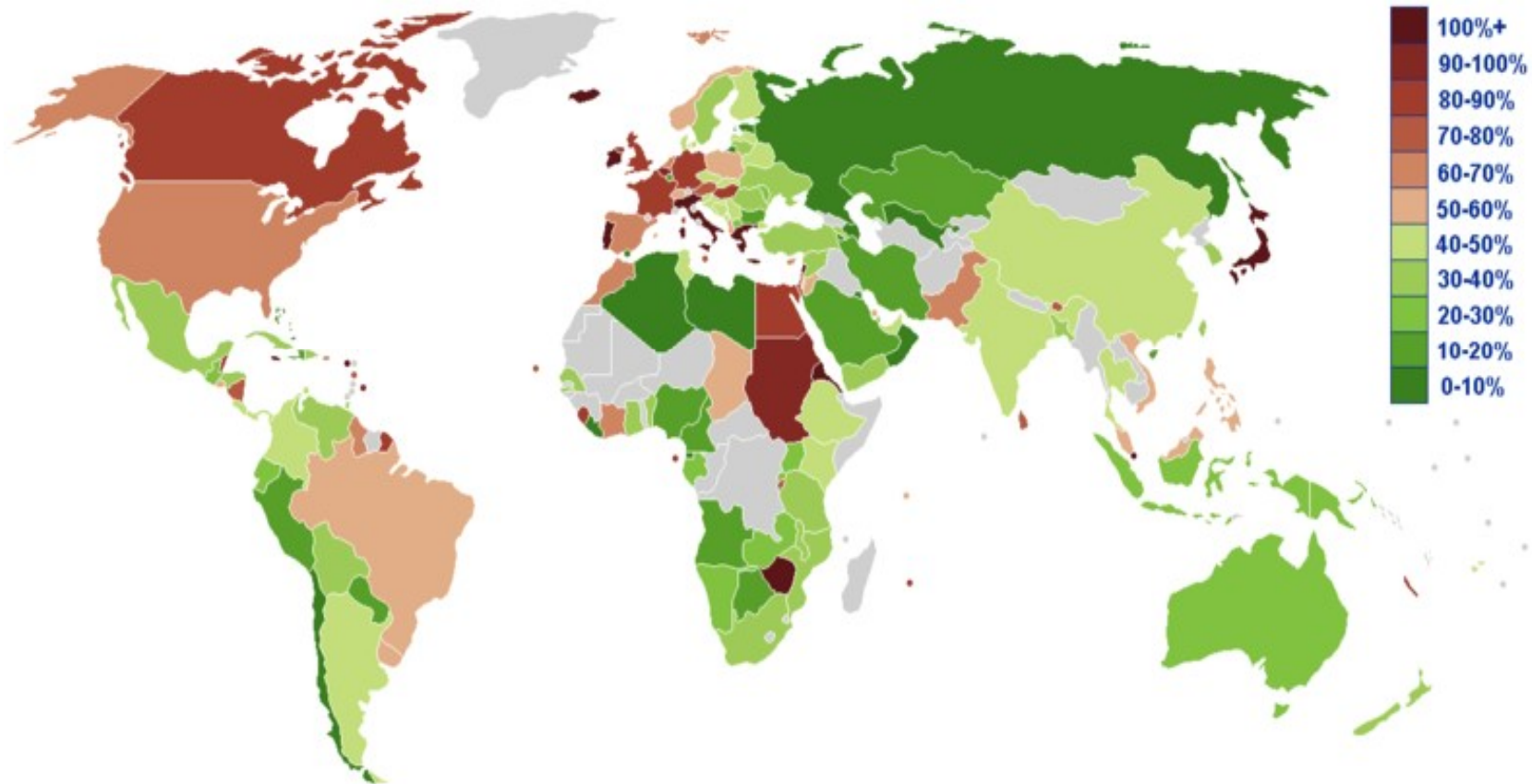
α) δημιούργησε ένα ατελές νομισματικό σύστημα,

β) δεν υπήρξε αυστηρή στην εφαρμογή των κανόνων της, εναντίον των κρατών που τους παραβίαζαν (ανάμεσα στις πρώτες χώρες που παραβίασαν τους κανόνες του Μάαστριχτ ήταν η Γερμανία και η Γαλλία, όταν κατά το 2003 ανέφεραν υπερβολικά ελλείμματα),

γ) απέτυχε να αντιληφθεί τις ιδιαιτερότητες των κρατών που τη συνιστούν και δεν τις έλαβε υπ' όψη της στην άσκηση της πολιτικής της και

δ) καθυστέρησε δραματικά στην εξεύρεση και την εφαρμογή πραγματικών και βιώσιμων λύσεων.

Δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ

ΣΥΝΕΠΙΕΙΕΣ

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Η πτώχευση ενός κράτους επιβαρύνει τους πάσης φύσεως πιστωτές του, το ίδιο το κράτος, την οικονομία του και τους πολίτες του. Αναλυτικότερα, διακρίνουμε τα εξής:

Όπως είναι φυσικό, οι πιστωτές ενός κράτους χάνουν εξ' ολοκλήρου ή ένα μέρος αυτών που του έχουν δανείσει.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Όταν πτωχεύσει ένα κράτος,

μηδενίζει (περιορίζει σημαντικά) τις υποχρεώσεις του απέναντι στους πιστωτές του - γεγονός που «ελαφρύνει» τον προϋπολογισμό του.

το ίδιο το κράτος «επιβαρύνεται» κυρίως λόγω της απώλειας της εμπιστοσύνης και της αξιοπιστίας του, η οποία έχει ως αποτέλεσμα τον πιστοληπτικό του «θάνατο». Δηλαδή, το κράτος δεν είναι πλέον σε θέση να δανείζεται από τις χρηματαγορές, πόσο μάλλον με λογικά επιτόκια.

Τα αποτελέσματα της χρεοκοπίας ενός κράτους στην Οικονομία του είναι καταστροφικά. Αμέσως μετά ακολουθεί:

μία πολύ μεγάλη τραπεζική κρίση (οι τράπεζες είναι συνήθως αυτές που κατέχουν σημαντικό μέρος των ομολόγων δημοσίου, τα οποία υποχρεούνται να «αποσβέσουν»),

μία εκτεταμένη οικονομική κρίση (η εσωτερική ζήτηση μειώνεται, οι επενδυτές αποσύρουν μαζικά το σύνολο των χρημάτων τους, η παραγωγή συρρικνώνεται, ο πληθωρισμός «καλπάζει», το χρηματιστήριο καταρρέει, η αγορά των ακινήτων επίσης, λόγω απουσίας αγοραστών κλπ) και

μία νομισματική κρίση (οι ξένοι επενδυτές «αποφεύγουν» για μεγάλο χρονικό διάστημα τη «χρεοκοπημένη» Οικονομία).

ΣΥΝΕΤΠΕΙΕΣ

Η χρεοκοπία ενός κράτους σημαίνει πρακτικά για τους Πολίτες του τη **μείωση των αποταμιεύσεων** τους, είτε επειδή είναι πιστωτές του κράτους τους,

είτε επειδή το νόμισμα υποτιμάται ραγδαία (δεν ισχύει για τις χώρες του Ευρώ), ενώ δεν προλαβαίνουν να κάνουν αναλήψεις από τους τραπεζικούς λογαριασμούς τους.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Η έμμεση επιβάρυνση τους όμως από τα καταστροφικά αποτελέσματα στην Οικονομία του κράτους (τράπεζες, επιχειρήσεις κλπ) είναι πολύ πιο επώδυνη,

κυρίως λόγω της υψηλής ανεργίας που ακολουθεί,

καθώς επίσης της απώλειας όλων σχεδόν των κοινωνικών παροχών (παιδεία, υγεία κλπ) που απολάμβαναν.

Μέθοδοι αποφυγής

Μέθοδοι αποφυγής

Η δραστική μείωση των δημοσίων δαπανών μέσω του περιορισμού των κοινωνικών παροχών

Η αύξηση των άμεσων και έμμεσων φόρων, καθώς επίσης η επιβολή νέων φόρων

Μέθοδοι αποφυγής

Ο «τεχνητός» πληθωρισμός, μέσω των χαμηλών επιτοκίων και η αύξηση της ποσότητας των χρημάτων στην αγορά, χωρίς αντίστοιχη αύξηση του ΑΕΠ,

καθώς επίσης η υποτίμηση του νομίσματος (οι «λύσεις» αυτές δεν μπορούν να εφαρμοσθούν στις χώρες της Ευρωζώνης).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συνοψίζοντας τον σύντομο αυτό «περίπλου» στο εξωτερικό χρέος και τις χρεοκοπίες του ελληνικού κράτους διαπιστώνουμε τον ίδιο φαύλο κύκλο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όλες οι οικονομικές κρίσεις και υφέσεις που γνώρισε το Ελληνικό κράτος από της συστάσεώς του έως και σήμερα οδήγησαν σε πολιτική αλλαγή που σε δύο τουλάχιστον περιπτώσεις προκάλεσαν αλλαγή πολιτεύματος (π.χ. δικτατορία Μεταξά)

Αυτό δεν αποτελεί χαρακτηριστικό της Ελλάδας, αλλά είναι φαινόμενο των εξαρτημένων οικονομιών από τη διεθνή κεφαλαιαγορά.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι οικονομικές κρίσεις στην Ελλάδα είναι απόλυτα
συνυφασμένες με τις διεθνείς οικονομικές διακυμάνσεις.
Έρχονται όμως με κάποια καθυστέρηση στη χώρα μας.
(π.χ. η κρίση του 1829 στην Αμερική, ήρθε στη χώρα
μας το 1832)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ακολουθία αυτή δηλώνει πως η Ελλάδα είναι άμεσα εξαρτημένη από τη διεθνή οικονομία σε τέτοιο βαθμό ώστε να “θρέφεται” από αυτόν.

Η εξάρτηση αυτή δεν έχει να κάνει μόνο με τις οικονομικές δυνατότητες της Ελλάδας, αλλά σχετίζεται με την πολιτική “χάραξη” και ειδικότερα τη σώφρονα οικονομική πολιτική, όπου και παρουσιάζει διαχρονικό έλλειμμα.